

ВСЕСВІТНЯ ДЕКЛАРАЦІЯ “ВОДНІ ЗАПАСИ ДЛЯ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ”

У 2050 році рівень світового населення, швидше за все, складе більше дев'яти мільярдів людей.

Глобальне зростання населення, як сільського, так і міського, та соціально-економічний розвиток з його підвищенням рівня життя постійно збільшуватимуть потреби у воді, продовольстві та енергії. Населення буде як і раніше концентруватися в містах, де потреба у воді, продуктах харчування та енергетиці буде особливо відчутна. Швидкий приріст населення та соціально-економічний розвиток означають, що до 2050 року:

постійно зростаючі потреби у воді, продовольстві та енергії будуть випробовувати природні ресурси. Нам необхідно вирішити цю виняткову ситуацію, тому що в той же час:

У зв'язку зі зміною клімату розподіл води може стати ще більш нерівномірним, а стихійні лиха, пов'язані з повеннями і засухами, — ще гіршими.

Джерела енергії — обмежені:

- корисні копалини забруднюють, виділяють парникові гази, а їх запаси обмежені;

- атомна енергія обмежується промислово-розвиненими країнами, які мають технології, а безпека атомної енергетики викликає значне занепокоєння людства;

- мінливі відновлювані джерела енергії, такі як вітрові і сонячні, являються дуже коштовними та повинні бути розроблені якнайкраще, проте вони потребують постійної підтримки. Гідроенергетика може грати цю роль, але політика і ринки не заохочують цього.

Вода — дуже цінна, і тому інфраструктура водних запасів стає надзвичайно важливою!

Інфраструктура водних запасів, забезпечуючи безліч послуг водопостачання, має життєво важливе значення для розвитку людства. З 40000 км³ прісної води кожного року доступні лише 9000 км³ на рік. За рахунок будівництва у всьому світі більше 50000 великих гребель і мільйонів малих водосховищ протягом останніх 5000 років, багато спільнот мають змогу користуватися надійними послугами водопостачання. Ці об'єкти запасів води регулюють близько 4000 км³ на рік.

Роль гребель і водосховищ в області стійкого розвитку вже визнали в різних деклараціях: Світовий саміт зі стійкого розвитку (2002 р.), Пекінська декларація з гідроенергетики та стійкого розвитку (2004 р.), Греблі та гідроенергетика для стійкого розвитку Африки (2008 р.) і Міністерські декларації П'ятого та Шостого світових водних форумів (2009/2012 року).

Людство стикається з серйознішою водною проблемою, ніж коли-небудь у минулому.

Щоб подолати найбільшу проблему цього століття — керувати водними ресурсами стійко — нам необхідно зміцнювати існуючі системи водопостачання та і надалі розвивати нову інфраструктуру водних запасів. Це вимагає адекватного законодавства та фінансування. Сюди ж має входити і оптимізація використання води шляхом об'єднання кількох цілей:

- контроль паводків та зменшення наслідків засухи;

- зрошення для виробництва продуктів харчування;

- виробництво енергії;

- питна вода та санітарія;

- промислове водопостачання;

- судноплавство;

- екологічні послуги і т.д.

На даний момент існує необхідність у поліпшенні утримання та експлуатації існуючої інфраструктури водних запасів.

Беручи до уваги процеси старіння, вдосконалені знання та наслідки зміни клімату, необхідно активізувати зусилля по підтримці існуючої інфраструктури водних запасів. Наприклад, сучасний моніторинг та інженерія можуть покращити безпеку конструкцій у випадку значних землетрусів та паводків. Зміна клімату, ймовірно, ускладнить регулювання водосховищ, оскільки змінюються гідрологічні моделі. Регулювання водосховищ повинно бути оптимізовано для утримання більшої кількості паводкових вод, при цьому враховуючи території нижнього і верхнього б'єфів. З останніми системами прогнозування та збору даних в реальному часі динамічні процеси для контролю рівня води у водосховищах можуть встановити прекрасний баланс між безпекою інфраструктури та раціональним використанням водних ресурсів.

Зараз існує потреба у прискоренні розвитку нової інфраструктури водних запасів для різноманітних цілей.

Контроль паводків та зменшення наслідків засухи

Повені та засухи — найбільша проблема управління водними ресурсами в багатьох країнах з недостатньою інфраструктурою водних запасів. Щороку понад 200 мільйонів людей страждають від повені. У зв'язку зі зміною клімату повені та посухи стануть частішими і серйознішими. Інфраструктура водних запасів є ключовим компонентом у пом'якшенні наслідків водних стихійних лих, особливо в країнах, що розвиваються.

Зрошення для виробництва продуктів харчування.

Зрошуване сільське господарство охоплює близько 277 млн. га, що складає близько 18% орних земель у світі. Це робить цю землю набагато продуктивнішою, забезпечуючи близько 40% врожаю в світі. Зрошені землі також зосереджують в собі сільськогосподарську зайнятість, з часткою у близько 30 % сільського населення, що працює в цих областях. Більша частина виробництва продуктів харчування в світі має розміщуватись в регіонах з тривалими сухими сезонами. Оскільки площа орних земель досить обмежена, додаткове виробництво вимагає ефективного використання існуючих іригаційних споруд та розширення територій під зрошення за рахунок збільшення об'єктів зберігання води. Підраховано, що 80% додаткового виробництва продуктів харчування до 2025 року необхідно отримати зі зрошуваних земель.

Виробництво енергії.

Сьогодні гідроенергетика забезпечує близько 16 % електроенергії в світі. Вона надає 50% національної електроенергії у близько 65 країнах, більше 80% в 32 країнах світу і майже всю електроенергію в 13 країнах. Гнучкість цього поновлюваного ресурсу є основною у співставленні електропостачання з попитом, та сприяє розвитку інших мінливих джерел виробництва електроенергії, таких як енергія сонця і вітру, які є менш гнучкими. Отже, енергія, накопичена у воді, перетворена за допомогою ГЕС і ГАЕС, підвищує надійність роботи енергосистем в чистому і ефективному вигляді. Лише 30% світового виявленого гідроенергетичного потенціалу було розроблено. Втілення в реальність нерозробленого гідроенергетичного потенціалу збереже надзвичайно велику кількість викопного палива, суттєво зменшить викиди парникових газів та поліпшить управління водними ресурсами.

Питна вода та санітарія.

Один з восьми чоловік у світі не має доступу до безпечної питної води для споживання, приготування їжі та санітарії. З очікуваним ростом населення та без інвестицій у створення запасів, кількість людей, які не мають доступу до води, досягне 4,2 млрд. до 2025 року. Одна з Цілей розвитку тисячоліття вимагає вдвічі скоротити "до 2015 року частку населення, що не має сталого доступу до безпечної питної води і основних санітарних послуг". Інвестиції в стійку інфраструктуру водних запасів в країнах, що розвиваються, допоможуть у досягненні цієї мети.

Промислове водопостачання.

Кожен виготовлений продукт використовує воду під час свого виробництва. Використання води в промисловості включає в себе обробку, промивання, розбавлення, охолодження або транспортування продукції, а також санітарні потреби на виробничому підприємстві. Різноманітні галузі промисловості, що використовують значну кількість води, виробляють продукти харчування, папір, одяг, хімікати, нафтопродукти або первинні метали, які будуть допомагати країнам, що розвиваються, підвищити цінність своїх природних ресурсів. Однак, стійке та надійне водопостачання є передумовою для створення таких галузей виробництва.

Судноплавство.

Внутрішнє судноплавство для перевезення вантажів має безліч екологічних та економічних переваг у порівнянні з наземними і повітряними перевезеннями. Внутрішнє судноплавство також добре підходить для перевезення великої кількості вантажів або предметів великих розмірів. З цих причин країни сприяють внутрішньому судноплавству на каналах і природних руслах річок. Контроль рівня води русла для судноплавства вимагає створення водних запасів, і це може грати важливу роль для багатоцільових водосховищ та інфраструктури.

Екологічні послуги.

Інфраструктура водних запасів може зберегти здорове життя річок за допомогою своєї екологічної діяльності і може забезпечувати широкі екологічні послуги. Вони можуть дозволити підтримувати мінімальні потоки під час сухого сезону, що уможливає збереження багатьох водних тварин і рослин під час засухи. Крім того, греблі та водосховища сприяють стабілізації рівня ґрунтових вод на прилеглих територіях. Водосховища можуть бути використані для створення нових і біологічно бажаних мешканців та для зрошення водно-болотних біотопів або заболочених лісів.

Тому ми закликаємо до об'єднання зусиль з метою розвитку інфраструктури водних запасів на стійкій основі.

Сьогодні, водні та енергетичні схеми можуть розроблятися у безпечний, економічний та екологічно чистий спосіб. Питна вода, продовольство і енергетичні послуги нерозривно пов'язані між собою і повинні бути розроблені на основі комплексного підходу. На підставі багатогранного і транскордонного характеру водних питань в сучасному світі, ми закликаємо до:

- продовження співпраці між різними зацікавленими сторонами, органами державної влади, науковими установами, підприємствами, громадянським суспільством, місцевими громадами та ін., щоб прискорити розробку та впровадження ефективних і стійких рішень у сфері водних ресурсів;

- розвитку спільних річок на умовах взаємовигідного співробітництва для кращого забезпечення регіональних потреб у воді, продовольстві та енергії;

- підвищення ефективності законодавства, керівних принципів і протоколів для оцінки та пом'якшення екологічних та соціальних наслідків різних варіантів створення запасів та для рішення проблем потерпілих громад.

- фінансування установ для діяльності в країнах, що потребують створення водних за-

пасів, пропагандуючи національний та регіональний розвиток разом з інноваційними механізмами фінансування.

На закінчення:

- Вода — це життя, а інфраструктура водних запасів є незамінним інструментом для суспільства.

- Інвестиції в інфраструктуру водних запасів — це інвестиції в зелену економіку.

- Послуги, які вони надають, мають вирішальне значення у пом'якшенні та адаптації до зміни клімату.

- Для задоволення зростаючого попиту у воді, продуктах харчування та енергоносіях настав час розробки рішень для ефективного використання водних ресурсів, особливо для країн, що розвиваються, і поєднувати політичні зобов'язання з дією.

- Потрібен збалансований підхід, що поєднує великі, середні та малі водосховища: той, що бере до уваги стійкий розвиток, та прагне звести до мінімуму негативний вплив.

- Організації, що підписали цю декларацію, зобов'язуються співпрацювати з усіма партнерами і зацікавленими сторонами, які поділяють ці погляди.

Затверджено 5 червня 2012 року в Кіото:

Міжнародна комісія зі значних дамб (ICOLD)

Міжнародна комісія з питань зрошення та дренажу (ICID)

Міжнародна гідроенергетична асоціація (IHA)

Міжнародна асоціація водних ресурсів (IWRA)